

zelfde wijze als hun grootouders indertijd de roekeloosheid van den „spoorwagenaars” hebben afgekeurd.

Het is altijd weer de oude geschiedenis, — en zij wordt nu vooral pijnlijk, omdat onze tijd (naar het woord van professor Hymans) ons als een Sint-Nikolaasavond met uitvindingsverrassingen overlaadt, — namelijk, dat de jonge generatie het recht op gebruik der „nieuwe gaven” schier met geweld op het oude geslacht moet veroveren.

Ook sociaal ontbreekt er niets aan de ruïne van ons gereformeerde beginsel, — maar hoor nu eens hoe eenzijdig door vele kanselredenaars op de „ontvrede arbeiders” wordt gehamerd, zonder dat zij zich voldoende rekenschap geven, dat het „kapitalisme” het eerst door Jezus is vervloekt.

En hoe staan „onze menschen” tegenover verschillende mooi en noodzakelijk opbloeiende bewegingen, als daar zijn de christelijke verplegersbond? Om de een of andere fout in den opzet, of berispelijke daden in de uitwerking, wordt van hooger hand het beginsel der beweging onderdrukt, en met het algemeene machtwoord „socialisme” de bedoeling der beweging in de schaduw gesteld.

Wij erkennen, dat er grond is voor voorzichtigheid en oorzaak voor kritiek van de „ouderen”, wij zijn dankbaar voor de evenwicht-handhavende kracht, die zij stellen tegenover het soms onbezonnen vooruitstormen der „jongeren”. — maar dit ontleent niets aan het recht van den eisch, dien de „jongeren” met nadruk blijven stellen, dat de voorgaande en leidende machten meer rekening zullen houden met den veranderden tijd, ernstiger zullen indringen in de psyche van het opkomende geslacht, deugdelijker rekening zullen houden met het reformatisch beginsel van de gereformeerde religie, en bereidheid toonen tot het ondergaan van den doop der verfrissing en vernieuwing, die onze God aan zijn „moede erfenis” schenken wil.

B. W.

Naschrift. Misschien heb ik later gelegenheid, ter voorkoming van eenzijdige conclusies, eens afzonderlijk over „de grens en de gevaren van de beweging der jongeren” te schrijven. Eerst moet echter het onrecht van het vooroordeel tegen de stem der „jongeren” zooveel mogelijk uit ons midden zijn weggedaan.

UIT DE SCHRIFT.

Ironie — in 't gezicht van den dood.

... want het gebeurt niet (het past toch eigenlijk niet) dat een profeet gedood wordt buiten Jerusalem.

Lucas 13:33.

Niet slechts tot de jongeren, die in Gethsemane de oogen uitwrijven, heeft Jezus Christus ironisch gesproken.

Hij heeft het ook eenmaal gedaan tegenover eenige met vriendelijke striktages tot hem komende farizeeën, die hem met een familiariteit, welke straks een Judaskis zou kunnen afspelen, den raad geven zich uit Galilea weg te haasten, want, dat wilden ze maar even zeggen, want: Herodes zou probeeren, Jezus om 't leven te brengen; nu moest hij 't zelf maar weten. Blijkbaar was heel die voorgewende waarschuwing een afspraak tusschen Herodes en die farizeeën. Geen sprake van, dat Herodes 't wagen zou, andermaal zoo iets te bestaan als toen Johannes de Dooper op zijn bevel vermoord was. Herodes wilde alleen maar Jezus heel graag wég hebben; en de Farizeeën zouden van hun kant ook niets liever zien; daarom trachten ze op die manier Jezus uit de omgeving weg te krijgen.

Maar Jezus maakt niet de minste haast. Waar-toe ook? Hij doorziet dezen sluwen toelag onmiddellijk. Dat hij Herodes doorziet, laat Jezus bemerken, door hem een sluwen vox te noemen. Dat hij van hun geheime afspraak afweet, laat Jezus doorschemeren, als hij ze zonder ontweigen verzoekt, zijn boodschap aan Herodes over te brengen. En dat de verborgen toelag om van Jezus af te zijn, door Jezus zelf achter hun vriendelijk-gelooft gelaat toch wel gelezen wordt, dat zegt hij in het ironische woord: het gebeurt immers niet, dat een profeet gedood wordt buiten Jerusalem? Met andere woorden: waarom zou ik me haasten, weg te komen? In Herodes' gebied loop ik geen gevaar. Weet ge niet, dat Jerusalem, de stad der geleerden en der deftige autoriteiten, het monopolie heeft van profetenmoord?

Want: zóó moet wel de zin zijn van Jezus' woorden. Dat buiten Jerusalem wel waarlijk eens een profeet gedood was, wist ieder: wie dacht niet aan den Dooper, die in Machaerus, of aan anderen, die elders buiten de hoofdstad omgebracht waren? Maar Jerusalem... ja, die stad had toch 't meest aan profetenmoord gedaan en aan profetenverdrinking: Zacharia, Jeremia, Uria, Jesaja... allemaal namen, waarom Jerusalem den rouwrand getrokken heeft. En als Jezus uit den weg moet geruimd worden, dan begrijpen zij toch zelf wel, dat Jerusalem, met de heeren van het Sanhedrin, daarop staan zal? Het geeft toch immers geen pas, het gaat toch eigenlijk niet aan,

dat buiten Jerusalem een profeet gedood wordt? Profetenmoord — dat griezelig privilege behoudt de hoofdstad zich voor. Zóó ongeveer spreekt dit woord van Jezus.

Dat is ironie — in 't gezicht van den dood. In Gethsemane heeft ons opgeschrikt het ironisch woord uit Jezus' ernstigen mond. Maar hier in Lucas' verhaal is nog snijder Jezus' ironisch zeggen. Ginds enkel slapende jongeren, wier zonde door oververmoeidheid nog te verklaren is; maar hier heel een vijandig volk, dat tegen alle recht in te Jerusalem hem zoekt te doden. In Gethsemane is het meer de negatieve houding der niet-begrijpende jongeren tegenover den biddenden strijder, welke Jezus ontroert; doch hier laat zijn ironie uitkomen de machtige zonde in de positieve houding van wie niet begrijpen willen tegenover den wonderdoenden profeet. In Gethsemane hebben enkele menschen geen antwoord op Jezus' onzichtbaren zielestrijd; maar in het profetenmoordend Jerusalem hebben duizenden wel een antwoord, en dan van louter gruwelijkheid, op Jezus' zichtbaren liefdearbeid. Voorwaar, indien de ironie van den mensch Jezus Christus in Gethsemane reeds diepen opent van klaarbewuste zielepijn, wat zal dan thans wel Christus' ziel geleden hebben, toen daar zijn scherpziende geest die twee begrippen coördineerde: Jerusalem en profetenmoord. Tempelstad en profeten-graf. De plaats, waar heel een volk bidt om de sprake Gods, en waar datzelfde volk den mond van Gods sprekers smooit. Jerusalem: de sterkte van het Recht. Profetenmoord: het recht van den sterke.

O, als nu maar Jezus een man was om mee te dwepen!

Als hij nu eens een mooi-gedroomde held was van mythe of sage!

Als hij nu eens enkel was de man van de vermoorde onschuld!

Wat zouden we hem prijzen in onze geschiedenisboeken, gelijk wij die anderen prijzen, die vielen als slachtoffers van domheid of van dwaze vijandschap. Wie heeft er nu nooit gehoord van die grooten vóór en na, die gingen naar de slachbank, of die hieven den drinkbeker van gif, terwijl een heel enkel licht-ironisch woord hun vijanden het genot van den triomf rustig-kalm afhandig maakte! De menschen, bij wie de ironie het incognito is; het kleed, waarachter ze verbergen of hun angst, of hun brandend verzet tegen zoo-veel onrecht.

Maar Jezus...

Hij geeft geen stof voor onze mooie boekjes van helden en heldenverering. Zijn ironie is niet zijn incognito. Want onmiddellijk na dit ironisch woord, spreekt hij met diepe ontroering, recht-aan, zijn luide klacht: Jerusalem, Jerusalem, hoe menigmaal heb ik getracht, maar hebt gij niet gewild. Jerusalem...

Ziet ge nu, dat Jezus geen rol speelt en geen mom draagt, al is zijn woord ironisch? Ziet ge wel, dat ge ook uw grammatica wel dicht kunt laten, omdat onze schoolwijsheid, dat „ironie een rhetorische figuur is” hier niet past bij Hem, die geen hoorders treffen wil anders dan door de eenvoudige mededeeling van hetgeen hij denkt en gevoelt? Ziet ge, dat Jezus in zijn ironie geen redenaar is, maar Man van smarten?

Neen, trachten wij niet de ironie van Jezus te „verklaren”. Jezus is geen Socrates, bij wien in zijn onderwijs de ironie de stelselmatig volgehouden voorgewende onkunde van den leermeester is, die den leerling zoo kan vragen, wat de meester al lang weet. Hij is evenmin de man van de romantiek, die het leven een doelloos spel van dom-dartele fantasie laat spelen met den oneindigen eisch van zedelijkheid en recht; en die, louter om daarin te genieten, den strijd uitbeelt tusschen de eindige verschijning en de oneindige idee, het conflict tusschen wat moet zijn en wat is. De kunst om de kunst; en het ironische om de ironie...

Want bij Jezus is meer dan romantiek en meer dan aesthetiek. Zijn ironie is geen triumpheeren en geen simuleeren; zij is niet een gewild genieten van den humor van „snik en glimlach”. Zij is enkel lijden. Het lijden van wie de tegenstelling heeft gezien: de oneindige idee van Gods tegenwoordigheid in de tempelstad, die de spits der volkeren mocht willen zijn — en daarnaast de eindige verschijning van... profetenslachters.

Enkel lijden.

Maar ook: enkel heerschen.

Wie van zijn ironie zijn incognito maakt, die heeft een kleine overwinning, maar zijn nederlaag is er ook. En zijn gedwongen nederlaag is groter dan zijn vrijwillige triomf. Socrates mag glimlachen als hij sterven gaat, maar hij kan er toch maar niets aan doen.

Doch Jezus, die geen schijnspel speelt, hij dringt zelf geen incognito; en wat hij wel doet, dat is: het incognito verbreken bij de hypocrieten, die hem komen beleedigen met hun vriendelikheden. Want in Jezus lichte ironie geeft hij te kennen, dat hij deze farizeeën doorziet. Waarom

hebben ze ook niet begrepen, dat meer dan Ahia hier was?

Een Heiland, die zóó ironisch over zijn naderend sterven spreken kan, mag ons wel doen huiveren. Zijn ironie ontmaskert; zij breekt immers het incognito, zij ontdekt den hypocriet, den farizeeër. Och, hoe vaak zijn ook wij bij hem gekomen met vriendelijke woorden; hoe vaak hebben ook wij niet gepreveld met zoo iets als hartstochtelijke liefde in de stem over zoo'n leelijke Herodes, die Jezus, Jezus, wil kwaad doen; terwijl we toch zelf niet recht stonden voor Hem. Neen, ik zeg niet, dat we farizeeërs zijn. Maar, niet waar, juist als wij dat niet zijn, juist dan treft het ons met bitterheid, als ook maar één keer wijzelf als vermomden bij Jezus hebben gestaan; met een ander kleed, dan eigenlijk ons paste. Laat Hem maar toe, te breken met zijn ironie uw incognito. Laat Hem maar eens zeggen, dat ge toch ook, als Jerusalem, van heel zondige en heel leelijke dingen uw privilege gemaakt hebt, waarnaar gij gedongen hebt, waar ge op gestaan hebt.

Dan zult ge ook weten, dat een Heiland, die zóó ironisch over zijn naderend sterven spreken kan, ons wel heerlijk kan vertroosten.

Want zijn ironie is geen masker; hij draagt, óók in zijn ironie, geen incognito. Jerusalem, Jerusalem, hoe menigmaal, hoe menigmaal... Jezus komt precies gelijk hij is. Zijn zuivere ziel spreekt zuivere ironie; maar om zijn lippen speelt geen cynische glimlach, doch uit zijn oogen wellen tranen over uw hardheid van hart.

En Jezus, die zóó spreekt, kan veel vergeven.

En daar is bij u ook veel te vergeven. Want uw zonde heeft Hem arbeid gemaakt; ook den arbeid, ook het lijden der ironie. Wat is minder logisch, en wat geeft daarom méér stof tot ironie, dan de zonde? Is ze niet met haar geboren?

Jezus, uw Heiland, spreekt met smartelijke ironie over Jerusalem en over u.

Hoor, Hij proeft de bitterheid in de zonde van Jerusalem. In de zonde van u.

En nu gaat Hij naar Jerusalem. Nu komt Hij tot u. Hij weet wat Hij doet.

K. SCHILDER.

KERKELIJK LEVEN.

Reformatie van de Catechisatie.

II.

De Synode van Dordrecht 1618 heeft zich voor de catechese verduidelijkt gemaakt, doch het onderscheid tusschen onderwijs in de christelijke religie op de school en catechesis, niet voldoende in het oog gehouden, evenmin als het onderscheid tusschen catechismusprediking in den eeredienst en catechesis. Hoewel het thans levend geslacht tot verhelderd inzicht op deze punten is gekomen, moet op verdere reformatie van de catechisatie aangedrongen worden.

Het zal den lezer spoedig duidelijk zijn op welk punt de reformatie van het kerkelijk onderwijs moet inzetten, wanneer het doel van de catechesis in korte trekken is beschreven.

Dr. Kuyper heeft in het derde deel van zijn Encyclopaedie der Heilige Godgeleerdheid terecht als doel van de catechesis aangegeven: het inleiden van den catechisant in de denk- en levenssfeer der Kerk.

Door middel van de catechisatie moeten de op kerkelijk gebied onmondigen opgekweekt worden tot mondige kerkleden.

Onmondigen zijn zij, die door middel van de prediking in den eeredienst of door den arbeid der evangelisatie tot andere gedachten zijn gekomen en in beginsel met hun zondig, van God vervreemd leven hebben gebroken. Hetzij ze ongedoopt zijn of in een of andere kerk reeds het heilig doopsel ontvingen, ze worden onderwezen in den weg des heils, om na geslaagden proeftijd en voldoende onderwijzing belijdenis van het geloof voor de gemeente Gods af te leggen. Ze zijn aspirant-leden, onmondigen die onder den bijstand des H. Geestes door middel van het ambtelijk onderwijs tot mondige leden in de Kerk van Christus moeten worden opgekweekt.

Tot de onmondigen in de sfeer der kerk behooren ook zij, die in den schoot der kerk geboren en in hun jeugd gedoopt zijn, maar op volwassen leeftijd niet kwamen tot de openbare geloofsbelijdenis. Zoodra er in hun leven een kentering ten goede komt en er, voorzover dat door menschen geconstateerd kan worden, ware droefheid over de zonde valt waar te nemen, worden ook zij door den dienaar des Woords opgeleid tot zelfstandige, mondige kerkleden.

Een derde groep (dezen vormen bij geregelde kerkelijke toestanden verreweg de meerderheid en over hen wordt in het vervolg van dit artikel in het bijzonder gesproken) bestaat uit jeugdigen die uit Christenouders zijn geboren, aan wie de heilige Doop is toegediend en die, generaal genomen, van het tiende tot het twintigste jaar ter catechisatie gaan om „ingeleid te worden in de denk- en levenssfeer der kerk”, om na de publieke geloofsbelijdenis als mondige leden van de kerk des Heeren te kunnen optreden.

Wat houdt die mondigheid, het „compleet-zijn” van het kerklid in?

Een komen in de niet is sluishe. Wel k harte tot Jez des H haat. den er moet vens, levend vorm onvrij bane van werker. In h dat de de gee hebbet heiligh toezien wordt van h wande cat ees het inv den w keur is wat in toelaat schuld schen Gods. Zoo geloof wande het he het tw moge Ten iemant wordet ligdom moet heils, aan h king d heilig Het is

POP

Het van de str leer; t zware tegen geet n de eve meeste Bavin zijn di die v zijn g wetens dom i geen we versie tensch innem dezer van n proble daar i brenge Ook instem gaarne baring of de zichter cosmo nomen ls uit dat de is? H van e ander niet g bestaa we he sen d haalt, moder mense schen mense te zoa indien wetten